

NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO VERTINIMO PAŽYMONS FORMA

Projekto pavadinimas	Dėl Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2 straipsnio pakeitimo įstatymo
Projekto rengėjas	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija
Projekto tikslas	Siekiant aiškiai apibrėžti subjektus, iš kurių maisto produktų pirkimai gali būti įsigijami supaprastintu pirkimo būdu – neskelbiamomis derybomis, būtina atlikti pakeitimus Viešųjų pirkimų įstatymo 2 straipsnyje. Įstatymas papildomas <i>Trumposios žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinės (toliau – trumpoji maisto tiekimo grandinė) sąvoka.</i>

Siūlomo projekto poveikio įvertinimas (teigiamos ir (ar) neigiamos pasekmės)*

Poveikis atitinkamai sričiai	<p>Lietuvoje trumposios maisto tiekimo grandinės vystomos nepakankamai efektyviai, fragmentiškai, dažniausiai pavienių inovatyvių ūkio subjektų, kurie savo progresyviu mąstymu ir iniciatyva ieško būdų, kaip pagerinti savo užaugintų ir (ar) perdirbtų žemės ūkio ir maisto produktų tiekimą į vietinę rinką. Trumposios maisto tiekimo grandinės labiausiai siejamos ir identifikuojamos Lietuvoje su Žaliojo kurso ir ES strategijos „Nuo ūkio iki stalo“ įgyvendinimu, prie kurios prisideda Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos (KPP), patvirtintos Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842, teikiama parama pagal KPP priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos sritį „Parama trumpoms tiekimo grandinėms ir vietos rinkoms skatinti vietos lygmeniu“ (toliau – Priemonė).</p> <p>Pagal šią Priemonę parama gali būti skiriama pareiškėjams ir jų partneriams – fiziniams ir privatiems juridiniams asmenims, užsiimantiems žemės ūkio ir (ar) maisto produktų gamyba ir (ar) perdirbimu ir (ar) rinkodara ir (ar) realizavimu (prekyba jais), kurie atitinka MVĮ keliamus reikalavimus, nurodytus Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme. Taip pat trumpųjų grandinių projektų partneriais gali būti, bet neprivalomai – vienas tarpininkas, veikiantis tarp gamintojo ir galutinio vartotojo (pardavėjas, mažmeninės prekybos atstovas ir pan.), su kitų ūkio subjektų žinia, padedantis realizuoti trumposios tiekimo grandinės dalyvių žemės ūkio ir maisto produktus. Atkreipiame dėmesį, kad įvertinus šios Priemonės paramos įgyvendinimą, matyti, kad žemės ūkio veikla užsiimantys subjektai, fragmentiškai ir ne organizuotai (ne kooperuotai) realizuoja savo užaugintą produkciją, nes prioritetu laiko savo tiesioginį darbą. Todėl vieno nedidelio tarpininko pasitelkimas į tolesnį trumposios grandinės vystymo etapą – produkcijos realizavimą, daugelio ūkio subjektų yra priimamas teigiamai ir suprantamas kaip efektyvesnis ir operatyvesnis (smulkaus ar vidutinio) verslo vystymas. Pagal šią Priemonę į paramą gali pretenduoti visų sektorių atstovai (vaisių, uogų, daržovių, augalininkystės produkcijos, mėsos, pieno, kitų Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede išvardytų produktų).</p> <p>Atsižvelgiant į XVIII Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje numatytus žemės ūkio sektoriui keliamus prioritetus: „5.9.3. didinti smulkiųjų ir vidutinių ūkių gaminamos produkcijos pridėtinę vertę, jų gyvybingumą ir atsparumą bei išsaugoti gamtines ekosistemas, skatinti šiuos ūkius dalyvauti trumposiose maisto tiekimo grandinėse <...>“ bei „5.9.7. plėtoti (įskaitant ir ES paramos teikimą) kooperaciją, trumpąsias maisto tiekimo grandines, gamintojų grupių kūrimąsi ir kitas naujas bendradarbiavimo formas žemės ūkio, maisto ūkio, žuvininkystės, miškininkystės ir kitose kaimo plėtros srityse“, taip pat įvertinus</p>
---	--

Bendrosios žemės ūkio politikos pokyčius bei siekį smulkiuosius ir vidutinius ūkius efektyviau pritraukti į žemės ūkio ir maisto produktų tiekimą vietinei rinkai, trumpųjų tiekimo grandinių įtraukimą į žaliuosius viešuosius maisto pirkimus, didelių įmonių pašalinimas iš trumposios maisto tiekimo grandinės apibrėžties ir supaprastintų viešųjų pirkimų, vykdomų neskelbiamų derybų būdu, yra nuoseklus, sisteminis ir apgalvotas politinis sprendimas, skatinantis tiek smulkių ir vidutinių ūkių augimą, konkurencingumą, tiek prisidedantis prie visuomeninės naudos galutiniam vartotojui, kuris trumpiausiu keliu gauna šviežią ir sveiką maistą.

Trumposios maisto tiekimo grandinės apibrėžties reglamentavimas Viešųjų pirkimų įstatyme (toliau – VPI) sudarys prielaidas nacionaliniu mastu nustatyti aiškias konkurencines ribas, t. y. apibrėžti, kokie bei kokia veikla užsiimančys ūkio subjektai gali būti laikomi trumposios maisto tiekimo grandinės dalyviais.

Reikia paminėti, kad parama pagal Priemonę skiriama nepažeidžiant nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos teikimo reikalavimų, vadovaujantis Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1407/2013, taikoma tiems pareiškėjams ir partneriams, kurie nevykdo pirminės žemės ūkio produktų gamybos, žemės ūkio produktų perdirbimo į kitus žemės ūkio produktus bei šių produktų rinkodaros (prekybos). Bendra nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos, suteiktos vienam subjektui (įskaitant ir su šiuo subjektu reglamento (ES) Nr. 1407/2013 2 straipsnio 2 dalyje nurodytais ryšiais susijusius ūkio subjektus), suma per bet kurį trejų finansinių metų laikotarpį negali viršyti 200 000 Eur (dviejų šimtų tūkstančių eurų).

Projektu siekiama paskatinti labai mažas, mažas ir vidutines įmones (ūkio subjektus) susiburti ir vystyti trumpas maisto tiekimo grandines bei realizuoti savo pagamintus maisto produktus dalyvaujant viešųjų pirkimų sistemoje.

Iki 2026 m. gegužės 1 d. Žemės ūkio ministerija įsipareigoja atlikti šiame įstatyme nustatyto galiojančio teisinio reguliavimo poveikio ex post vertinimą, siekdama išsiaiškinti, kaip galiojantis teisinis reguliavimas paveikė žemės ūkio veiklos subjektų (arba jų grupių) ir jų narių konkurencingumą, įsitraukimą dalyvaujant viešuosiuose pirkimuose ir kaip kito tiekiamų produktų kokybė bei kaina tiekiant žemės ūkio ir maisto produktus perkančiosioms organizacijoms.

Poveikis valstybės finansams

Poveikis valstybės finansams išlieka neutralus, kadangi papildomo finansavimo teisės akto projektas nereikalauja.

Poveikis administracinei naštai

Poveikis administracinei naštai išlieka neutralus.

Gali būti nurodomas projekto poveikis kitais, pagal projekto pobūdį aktualiais poveikio vertinimo aspektais.

Kita svarbi informacija

Projektas buvo derintas su visomis ministerijomis, Viešųjų pirkimų tarnyba, Konkurencijos taryba bei Lietuvos savivaldybių asociacija (TAIS) 10 d. d.. Iš visuomenės pastabų negauta.

Projektui pateiktos pastabos buvo aptartos su suinteresuotomis institucijomis tarpinstituciniame pasitarime 2023 m. spalio 16 d. (esminės pastabos dėl konkurencijos ribojimo liko nesuderintos (arba iš dalies suderintos) su Ekonomikos ir inovacijų ministerija ir Konkurencijos taryba). Lapkričio 10 d. organizuotas papildomas tarpinstitucinis pasitarimas, projektas suderintas be pastabų. Taip pat projektas pristatytas Vyriausybės tarpinstituciniame pasitarime 2023 m. lapkričio 14 d., pastabų negauta.

* Jeigu buvo atlikta siūlomo projekto sąnaudų ir naudos ar sąnaudų efektyvumo analizė, nurodykite ir pateikite sąnaudų ir naudos ar sąnaudų efektyvumo analizės išvadą, pagrindžiančią siūlomą projektą.

Informacija apie asmenį ir instituciją, atsakingą už poveikio vertinimą

Vardas ir pavardė	Nomeda Padvaiskaitė
Pareigos	Patarėja
Institucija (padalinys)	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija (Europos Sąjungos reikalų ir paramos politikos departamento Programos Leader ir kaimo plėtros skyrius)
Telefono numeris ir elektroninio pašto adresas	(8 5) 239 8477 nomeda.padvaiskaite@zum.lt

---